

De Afrikaanse varkenspest: belangrijke informatie voor de Vlaamse jagers

Op 13 september kwam het resultaat van de labo-analyses op twee kadavers van everzwijnen, gevonden in Étalle - Provincie Luxemburg (België), aan als een mokerslag: Afrikaanse varkenspest. Afrikaanse varkenspest is al geruime tijd in opmars in Europa. De ziekte infecteert enkel varkens: zowel tamme varkens als wilde zwijnen worden door de ziekte getroffen. Er is (nog) geen vaccin voor aanwezig. De ziekte is niet overdraagbaar op de mens.

© istockphoto-Neil_Burton

zones zijn verschillende maatregelen afgekondigd. De bedoeling van de maatregelen is om de Afrikaanse varkenspest binnen de kernzone te houden. In de kernzone en de bufferzone geldt een volledig jachtverbod en een verbod om in de bossen te komen, zodat de everzwijnen zo weinig mogelijk bewegen. Tegelijk wordt er actief gezocht naar kadavers. In de bufferzone komt er een gedeeltelijk hekwerk dat de bewegingen van de everzwijnen moet beperken. In de observatiezone worden zware inspanningen gedaan om de everzwijnenpopulatie te reduceren, met respect voor strikte bioveiligheidsmaatregelen.

De situatie ter plaatse evolueert continu. Er gaan via media, Facebook, ... heel wat informatie en verhalen rond. Helaas is niet elk verhaal even correct. HVV communiceert op zeer regelmatige basis over de Afrikaanse varkenspest. Hou onze nieuwskanalen (website, nieuwsbrief en Facebook) in de gaten voor regelmatige updates rond de Afrikaanse varkenspest. ▶

De komst van de Afrikaanse varkenspest in België is een economische ramp voor de varkenssector. De economische gevolgen zijn enorm. Ook voor de jacht is de impact niet te onderschatten.

Rond de vastgestelde besmettingshaard in Étalle werd een zone aangeduid van 630 km². Op basis van de gevonden besmette kadavers, werd deze zone (op het ogenblik van dit schrijven) ingedeeld in een kernzone, een bufferzone en een observatiezone. In elk van deze

.....
*HVV communiceert op zeer
regelmatige basis over de
Afrikaanse varkenspest. Hou
onze nieuwskanalen (website,
nieuwsbrief en Facebook) in de
gaten voor regelmatige updates
rond de Afrikaanse varkenspest.*
.....

© Pixabay - Ben_Kerckx

We roepen elke jager op om niet te gaan jagen in besmette gebieden en in risicogebieden..

In Vlaanderen is de Afrikaanse varkenspest nog niet aanwezig. Een scenario waarin de Afrikaanse varkenspest zich verder zou uitbreiden of Vlaanderen zou bereiken, is absoluut te vermijden. Dat betekent dat we nu reeds volop moeten inzetten op preventie. Jagers kunnen en moeten hierin een belangrijke rol spelen. Dit kan door een verantwoorde jachthouding, aandacht voor biosanitaire maatregelen, het melden van everzwijnenkadavers en door mee te werken aan de reductie van everzwijnenpopulaties.

Preventie is primordiaal

Van nature verloopt de verspreiding van de Afrikaanse varkenspest langzaam (tot ongeveer 25 kilometer per jaar). Zorgwekkend is de verspreidingsnelheid via menselijke vectoren: op autowegen kan het virus zich tegen 90 kilometer per uur verplaatsen, bijvoorbeeld in de modder aan de wielkasten van een vrachtwagen of in besmette voedingsmiddelen op basis van varkens- of zwijnenvlees (bv. salami, gerookte ham). Het virus kan zelfs op schoenen enkele maanden overleven.

Het Wetenschappelijk Comité van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) maakte een inschatting van de voornaamste risicofactoren. De reisbewegingen van seizoenarbeiders en Oost-Europese werkrachten werd door hen ingeschat als het grootste risico. Jachttoerisme komt op de tweede plaats.

Als belangenvereniging van de jacht kunnen en mogen we niet blind zijn hiervoor. We roepen elke jager op om niet te gaan jagen in besmette gebieden en in risicogebieden. Het risico om ongewenst de Afrikaanse varkenspest te importeren is té groot.

Momenteel is de Afrikaanse varkenspest niet vastgesteld in Vlaanderen. Toch is het nodig om bij de jacht op everzwijnen in Vlaanderen minstens de volgende biosanitaire maatregelen in acht te nemen:

- Was na de jacht de handen met water en zeep.
- Draag vloeistofdichte (wegwerp) handschoenen met lange mouwen bij het ontweiden.
- Respecteer een eet- en drinkverbod tijdens het ontweiden en manipuleren van kadavers.
- Laat bij het ontweiden van een geschoten everzwijn de ingewanden en het slachtafval NIET achter in de natuur. Deze dienen te worden meegenomen naar

een wildverwerkingsinrichting of te worden opgehaald door een bevoegd destructiebedrijf (RENDAC). Dit zal in de toekomst kunnen via een netwerk van ophaalpunten. ANB heeft zich geëngageerd de kosten voor de destructie van de ontweidingsresten en van het slachtafval, van het afval verzameld via dit netwerk, voor hun rekening te nemen.

- Er geldt een verbod op het in contact komen met varkens in de eerste 72 uur na contact met een everzwijn.

HVV roept de overheid op om snel werk te maken van een brede informatiecampagne over Afrikaanse varkenspest. Zo zouden er infopanelen moeten komen bij parkings, tankstations, en picknickplaatsen langs snelwegen.

Help mee aan een snelle detectie

Mocht de Afrikaanse varkenspest toch optreden in Vlaanderen, dan is het van het allergrootste belang dat we dit zo snel mogelijk opmerken. Jagers zijn gevormde personen die een groot deel van hun vrije tijd doorbrengen in de natuur. We vormen als jagers als het ware 'de ogen en oren van het bos'. Om die reden kunnen we ook op dit gebied een belangrijke rol spelen.

Kom je een kadaver van een everzwijn tegen? **Meld elk gevonden kadaver meteen bij de erkende ophalers.** Zij komen het ophalen met respect voor bioveiligheidsmaatregelen. Een staal wordt genomen en geanalyseerd. Dit zorgt ervoor dat een eventueel geval van Afrikaanse varkenspest snel gekend is. Hoe sneller een uitbraak bekend is, hoe minder de verspreiding van de ziekte en hoe sneller en gemakkelijker de bestrijding kan gebeuren.

Naar een reductie van de everzwijnenpopulatie

In de afgelopen jaren is de everzwijnenpopulatie sterk toegenomen in Vlaanderen. De milde winters en het overvloedige voedsel dat de dieren kunnen terugvinden in de bossen en op de akkers eromheen is hier niet vreemd aan. We zitten momenteel met een situatie waar de sterk toegenomen everzwijnenpopulaties voor heel wat schade zorgen, zowel bij landbouwers als bij particulieren (omwroeten tuinen).

Daarnaast is Afrikaanse varkenspest aanwezig in het zuiden van het land. In Vlaanderen is de ziekte nog niet vastgesteld. Het risico op infectie blijft ook bij een zeer geringe populatiedichtheid bestaan. Toch verspreidt de ziekte zich in dit geval langzamer en is ze gemakkelijker in te dijken.

Om beide bovenstaande redenen is het aangewezen om de everzwijnenpopulatie in Vlaanderen te reduceren.

HVV roept alle Vlaamse jagers op om:

- De everzwijnenpopulaties zo veel als mogelijk te reduceren, binnen het huidige wettelijke kader.
- Om geen restricties op het afschot van everzwijnen te stellen en everzwijnen te schieten ongeacht leeftijd en geslacht, met respect voor de weidelijkheid.

Tegelijk roept HVV alle jachtrechthouders, inclusief landeigenaars, overheden en terreinbeherende organisaties, op om actief mee te werken aan de reductie van de everzwijnenpopulatie via een vorm van jacht op hun eigendommen. Om de everzwijnenpopulaties op afdoende manier te kunnen reguleren is het immers van belang om gebiedsdekkend een beheer te kunnen uitvoeren.

HVV roept de overheid ook op om knelpunten bij het vermarkten van everzwijnenvlees aan te pakken. Dit is voor jagers een stimulans om nog meer actief te gaan jagen op everzwijn. Geen enkele jager geeft immers graag een stuk gezond en lekker wildbraad weg voor destructie.

Tot slot roept HVV de overheid op om de jacht op everzwijnen efficiënter te maken door nachtrichtapparatuur gemonteerd op het geweer en geluiddempers wettelijk toe te laten in de toekomst.

In de provincies Antwerpen en Limburg wordt op korte termijn een overleg georganiseerd rond het beheer van de everzwijnenpopulatie. Vanuit HVV zullen wij onze aanpak en visie ook op dit overleg toelichten aan de aanwezige stakeholders (WBE's, landbouwsector, natuursector, overheden, ...).

Tot slot

Wij hopen jullie meer duidelijkheid te hebben gegeven rond hoe we als jagers en jachtsector kunnen en moeten meewerken om de verspreiding van de Afrikaanse ►

HVV in de bres

varkenspest te beperken. Is het mogelijk om deze informatie ook onder jullie leden te verspreiden?

Meer informatie over de Afrikaanse varkenspest is terug te vinden op onze webpagina <https://hvv.be/info/projecten/afrikaanse-varkenspest/>. Updates verschijnen regelmatig via nieuwsberichten op de website, via de nieuwsbrief en de facebookpagina van HVV. Hou deze kanalen dus goed in de gaten.

In de nabije toekomst zal HVV ook een info-avond over de Afrikaanse varkenspest organiseren in elke provincie. De data hiervan worden nog gecommuniceerd.

Erkende ophalers kadavers everzwijnen

Een snelle detectie van de Afrikaanse varkenspest is absoluut noodzakelijk. Passieve monitoring (melden gevonden kadavers) is de meest efficiënte methode om de aanwezigheid snel op te merken.

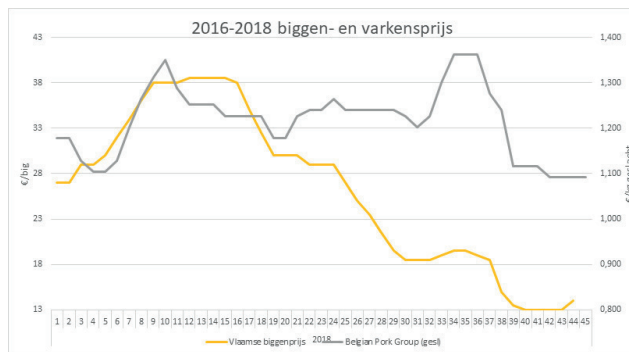
Bij elk gevonden kadaver van everzwijn: het Agentschap voor Natuur en Bos heeft een overeenkomst met de 5 Vlaamse VOC's. Contacteer onmiddellijk de onderstaande erkende ophaler van de provincie waar het kadaver gevonden is. Zij komen het kadaver weghalen met respect voor strikte bioveiligheidsprocedures. ■

► Tekst: Kathleen Vanhuysse

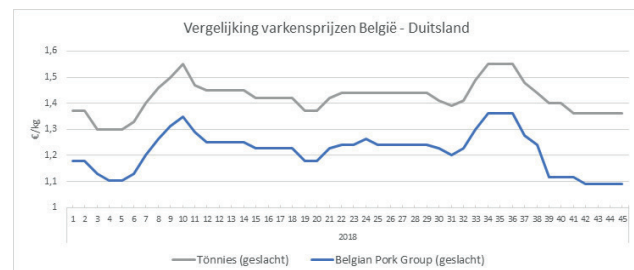
Regio/provincie	Ophaler kadavers	Telefoonnummer	Adres
Vlaams-Brabant	VOC Malderen	052 33 64 10	Boeksheide 51, 1840 Malderen
Limburg	VOC Natuurhulpcentrum Opglabbeek info@natuurhulpcentrum.be	089 85 49 06	Industrieweg Zuid 2051, 3660 Opglabbeek
Antwerpen	VOC Brasschaat-Kapellen info@vocbrasschaatkapellen.be ophaling in samenwerking met VOC Neteland info@vocneteland.be	0473 48 48 97 014 51 40 41	Holleweg 43, 2950 Kapellen Langstraat 29, 2270 Herenthout
Oost-Vlaanderen	VOC Merelbeke voc.merelbeke@vogelbescherming.be	09 230 46 46 0495 42 84 77	Liedermeersweg 14, 9820 Merelbeke
West-Vlaanderen	VOC Oostende voc.oostende@vogelbescherming.be	059 80 67 66	Nieuwpoortsesteenweg 642, 8400 Oostende

Consequenties van de Afrikaanse varkenspest op de biggen- en varkensprijs

De Afrikaanse varkenspest heeft duidelijk invloed op de biggen- en varkensprijs. Ter info: de Afrikaanse varkenspest werd in week 37 in Etalle ontdekt.

In de eerste grafiek zie je duidelijk de prijsval door de Afrikaanse varkenspest. De biggen zaten voor de crisis al op een zeer laag prijsniveau, maar ze zijn door de Afrikaanse varkenspest nog verder weggezakt. De bovenste lijn is de varkensprijs geslacht. De onderste lijn is de biggenprijs. De biggen worden opgezet op 20 kg en dan afgemest tot een gewicht van +/- 115 kg levend.

Nadat de Afrikaanse varkenspest in Luxemburg werd ontdekt, waren er problemen met de afzet van varkensvlees uit ons land. De export naar derde landen viel stil en ook de afnemers in Europa stelden extra eisen of vroegen extra prijsconcessies voor varkensvlees uit ons land. De kloof met de Duitse notering Tönnies werd 10 cent groter en tot op heden krijgen onze varkenshouders nog steeds 8 cent per kg geslacht minder uitbetaald dan hun collega's in Duitsland. ■

► Bron: Wouter Wytynck, Boerenbond